ECLI:LV:AT:2025:0213.11088156712.6.L
Lieta Nr. 11088156712, SKK-133/2025
Krimināllietu departaments

Latvijas Republikas Senāts
LĒMUMS
Rīgā 2025. gada 13. februārī

Senāts šādā sastāvā: senatori Inguna Radzeviča, Ivars Bičkovičs, Aija Branta,

iepazinies ar apsūdzētā /pers. A/ kasācijas sūdzību par Latgales apgabaltiesas 2024. gada 30. oktobra spriedumu, atzīst, ka ir pamats atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Apsūdzētais /pers. A/ kasācijas sūdzībā lūdzis atcelt apelācijas instances tiesas spriedumu pilnībā un nosūtīt lietu jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

Pamatojot savu lūgumu, apsūdzētais norādījis, ka apelācijas instances tiesa: 1) konstatējot apsūdzētā tiesību uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā pārkāpumu, nepamatoti noraidījusi iespēju piemērot Krimināllikuma 55. panta nosacījumus un notiesāt apsūdzēto nosacīti, neizvērtējot Krimināllikuma 55. panta pirmajā daļā norādītos apstākļus; 2) nepamatoti no apsūdzētā valsts labā piedzinusi kompensāciju par mantisko zaudējumu 183 061 *euro*, jo nav ņēmusi vērā, ka: a) lietas materiālos nav pietiekamu pierādījumu par kaitējuma kompensācijas apmēru; b) zvērināta tiesu izpildītāja depozīta kontā ieskaitītie naudas līdzekļi, kurus apsūdzētais ir piesavinājies, nepieder valstij, bet potenciālajiem piedzinējiem, turklāt valsts līdz sprieduma taisīšanas dienai ne piedzinējiem, ne arī zvērināta tiesu izpildītāja iecirknim nekādus finanšu līdzekļus nav izmaksājusi; c) ar zvērināta tiesu izpildītāja profesionālo darbību saistītā zaudējuma risks ir apdrošināts; d) viens no piedzinējiem – SIA „RT Piedziņas grupa" –, kuram zvērināta tiesu izpildītāja depozīta kontā tika rezervēti, bet apsūdzētā darbību rezultātā netika izmaksāti 130 738,80 *euro*, jautājumu par šo naudas līdzekļu izmaksu civiltiesiskā kārtībā risina ar pašreizējo iecirkņa zvērināto tiesu izpildītāju /pers. B/, kura, izpildot zvērināta tiesu izpildītāja saistības, daļu naudas līdzekļu šim piedzinējam jau ir izmaksājusi.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 573.[1] panta pirmo daļu tiesa atsakās ierosināt kasācijas tiesvedību, ja kasācijas sūdzība vai protests neatbilst šā likuma 569., 571., 572. pantā un 573. panta pirmajā daļā minētajām prasībām.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 569. panta pirmajai daļai pārsūdzēšana kasācijas kārtībā ir rakstveida kasācijas protesta vai sūdzības iesniegšana Augstākajā tiesā par tāda apelācijas instances tiesas nolēmuma tiesiskumu, kurš vēl nav stājies spēkā, nolūkā panākt tā atcelšanu pilnībā vai kādā tā daļā vai arī tā grozīšanu juridisku iemeslu dēļ. Šā panta trešā daļa noteic, ka kasācijas instances tiesa lietā iegūtos pierādījumus no jauna neizvērtē.

Savukārt Kriminālprocesa likuma 573. panta pirmā daļa noteic, ka nolēmuma tiesiskumu kasācijas kārtībā pārbauda tikai tādā gadījumā, ja kasācijas sūdzībā vai protestā izteiktā prasība pamatota ar Krimināllikuma vai Kriminālprocesa likuma būtisku pārkāpumu.

Senāts konstatē, ka daļā par sodu apsūdzētais /pers. A/ kasācijas sūdzībā atkārtojis apelācijas sūdzības argumentus, kurus apelācijas instances tiesa izvērtējusi un motivēti noraidījusi.

Apelācijas instances tiesa atzinusi, ka par izdarīto noziedzīgo nodarījumu apsūdzētajam ir noteikts tiesisks, pamatots un taisnīgs sods, ievērojot Krimināllikuma 35. pantā noteikto soda mērķi un Krimināllikuma 46. pantā norādītos soda noteikšanas vispārīgos principus. Apelācijas instances tiesa norādījusi, ka par Krimināllikuma 179. panta trešajā daļā paredzēto noziegumu šī panta sankcijā gan likuma redakcijā, kas bija spēkā nozieguma izdarīšanas laikā, gan tās aktuālajā redakcijā ir paredzēts tikai viens pamatsods – brīvības atņemšana –, savukārt nosakot apsūdzētajam soda mēru, pirmās instances tiesa ir izvērtējusi izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, apsūdzētā personību raksturojošās ziņas un viņa atbildību ietekmējošos apstākļus. Konstatējot, ka lietā ir pārkāptas apsūdzētā tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā, pirmās instances tiesa, piemērojot Krimināllikuma 49.[1] panta pirmās daļas 1. punktu, atzinusi par iespējamu samazināt apsūdzētajam nosakāmā brīvības atņemšanas soda termiņu par 6 mēnešiem un noteikusi apsūdzētajam brīvības atņemšanas sodu uz 3 gadiem 6 mēnešiem. Tiesa norādījusi, ka, lai arī kriminālprocess uzsākts 2012. gada 6. jūlijā, apsūdzētā tiesību uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā pārkāpums konstatējams no 2017. gada 7. novembra, kad /pers. A/ atzīts par aizdomās turēto un viņam piemērots drošības līdzeklis. Uzskatot, ka tiesību uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā pārkāpums nav kompensēts pietiekami, apsūdzētais nav norādījis apstākļus, kuru dēļ tiesai būtu bijis pamats piespriežamā brīvības atņemšanas soda tālākai samazināšanai vai cita kompensējošā mehānisma izvēlei.

Pretēji kasācijas sūdzībā norādītajam apelācijas instances tiesa ir izvērtējusi iespēju piemērot Krimināllikuma 55. pantu un notiesāt apsūdzēto nosacīti. Tiesa konstatējusi, ka apsūdzētais, būdams zvērināts tiesu izpildītājs, 7 gadu garumā ir piesavinājies viņam uzticētos naudas līdzekļus 183 061,14 *euro*, kas vairāk nekā 14 reizes pārsniedz to apmēru, no kura noziedzīgais nodarījums atzīstams par izdarītu lielā apmērā, turklāt noziedzīgo nodarījumu ir izdarījis atbildību pastiprinošos apstākļos – ļaunprātīgi izmantojot dienesta stāvokli. Tiesa atzinusi, ka, lai arī lietā iegūtās apsūdzētā personību raksturojošās ziņas kopumā atzīstamas par pozitīvām, noziedzīgā nodarījuma raksturs un radītā kaitējuma apmērs liedz tiesai iespēju notiesāt apsūdzēto nosacīti. Tiesa norādījusi, ka apsūdzētā notiesāšana nosacīti nesasniegs soda represīvo un preventīvo mērķi.

Apelācijas instances tiesa ir atcēlusi pirmās instances tiesas spriedumu daļā par kaitējuma kompensācijas nenoteikšanu un šajā daļā taisījusi jaunu spriedumu, ar kuru apmierinājusi Latvijas Republikas Tieslietu ministrijas kaitējuma kompensācijas pieteikumu un piedzinusi no apsūdzētā valsts labā atlīdzību par mantisko zaudējumu 183 061,14 *euro*. Pamatojoties uz lietā iegūtajiem pierādījumiem, apelācijas instances tiesa atzinusi, ka apsūdzētā /pers. A/ noziedzīgās darbības atrodas tiešā cēloniskā sakarā ar norādītajiem zaudējumiem, tādēļ no viņa piedzenama šo zaudējumu atlīdzība. Savukārt tas, ka citam zvērinātam tiesu izpildītājam ir uzlikts pienākums izmaksāt SIA „RT Piedziņas grupa" no rezervētajiem naudas līdzekļiem tai neizmaksāto daļu, kā arī tas, ka ar zvērināta tiesu izpildītāja profesionālo darbību saistīto zaudējumu risks ir apdrošināts, apsūdzētā /pers. A/ atbildību par noziedzīgā nodarījuma rezultātā radīto kaitējumu neietekmē. Tiesa, pamatojoties uz Tiesu izpildītāju likumā un citos normatīvajos aktos sniegto regulējumu,

argumentēti atzinusi, ka zaudējumu atlīdzība piedzenama valsts labā. Tiesa norādījusi, ka, lai arī depozīta kontā ieskaitītie naudas līdzekļi nav uzskatāmi par valsts līdzekļiem, valstij ar zvērinātu tiesu izpildītāju starpniecību ir jāgarantē naudas līdzekļu glabāšana un izmaksa piedzinējam un citām ieinteresētajām personām, līdz ar to valsts ir atbildīga par zvērinātu tiesu izpildītāju darbību, tai skaitā par zvērināta tiesu izpildītāja veikto citām personām piederošo naudas līdzekļu piesavināšanos un iztrūkumu depozīta kontā, savukārt zvērināts tiesu izpildītājs ir atbildīgs par valstij radītajiem zaudējumiem.

Ievērojot minēto, Senāts atzīst, ka apsūdzētā /pers. A/ kasācijas sūdzībā ietvertās norādes uz Krimināllikuma pārkāpumiem un Kriminālprocesa likuma būtiskiem pārkāpumiem ir pamatotas ar lietā iegūto pierādījumu atšķirīgu vērtējumu, faktiski pauž sūdzības iesniedzēja neapmierinātību ar tiem secinājumiem, kādus izdarījusi apelācijas instances tiesa, izvērtējot lietā iegūtos pierādījumus, un ir vērstas uz to, lai panāktu apelācijas instances tiesas nolēmuma atcelšanu nevis juridisku, bet faktisku iemeslu dēļ, kas ir pretrunā ar Kriminālprocesa likuma 569. panta pirmo daļu.

Minētais ir pamats atteikumam ierosināt kasācijas tiesvedību saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 573.[1] panta pirmo daļu.

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 573. panta trešo un piekto daļu un 573.[1] panta pirmo daļu, Senāts

nolēma

atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Lēmums nav pārsūdzams.

I. Radzeviča I. Bičkovičs A. Branta